

TŘÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

TŘÍDA SLUNÍČKO

**Sluníčka si ráda hrají,
s pramínky svět poznávají**

Č. j.: MSLECH/0906/2020

Školní rok: 2020/2021

Zpracovali: Mgr. Bc. Lenka Jiříčková, Bc. et Bc. Roman Chovančík, Mgr. Šárka Králová

Úvod

Třídní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen TVP PV) vychází ze školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen ŠVP PV) s názvem „Pramínky poznání...“.

TVP PV je přizpůsobován konkrétním podmínkám třídy a aktuálním potřebám dětí, je pravidelně dotvářen, doplňován, aktualizován a evaluován. Každý tematický celek pak na sebe logicky navazuje a je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Charakteristika třídy

Ve třídě Sluníčko se vzdělává 25 dětí ve věku od 3 do 4,5 let. Z uvedeného počtu dětí je 10 děvčat a 15 chlapců. Ve třídě je 21 dětí čtyřletých a 4 děti tříleté. Adaptace většiny dětí proběhla bez problémů. Avšak některé děti potřebovaly delší období na přizpůsobení se nové třídě i učitelům. Vzhledem k tomu, že se všechny děti v minulém roce vzdělávaly ve třídě Květinka, kde byly zvyklé na jiný režim a průběh dne, bylo zapotřebí společně dohodnout a sjednotit pravidla třídy a důsledně dbát na jejich dodržování. Třídní pravidla pro správné fungování třídy byla vytvořena ve spolupráci s dětmi.

Děti většinou upřednostňují aktivity na koberci – stavění ze stavebnic, dřevěných kostek nebo hry s dopravními prostředky. Vyhledávaný je také koutek Kuchyňky, hry s panenkami nebo nejrůznější námětové hry, při kterých, především chlapci, využívají možnosti převlékání např. na policisty, hasiče aj. Z pestré nabídky stolních her děti vybírají hlavně puzzle nebo nejrůznější tabulky s magnetickým perem.

Zdravotní stav dětí je dobrý s výjimkou jednoho chlapce, kterému je strava upravována po dohodě s rodiči.

Žádné dítě ve třídě se zatím nejeví jako dítě se speciálními vzdělávacími potřebami ani nadané dle vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky

Věcné podmínky třídy jsou dobré. Třída je vybavena nábytkem, který odpovídá požadavkům dětí.

Vzhledem k tomu, že v tomto roce pracujeme se skupinou mladších dětí, rozmístili jsme nábytek tak, aby byla herna i třída, ve kterých se děti pohybují, prostornější a poskytovala dostatek koutků pro jejich hry. Proto jsme ve třídě s pomocí skříněk rozdělili koberec, čímž vznikl koutek Knihovna. Do třídy jsme přidali jeden menší koberec, na kterém si děti mohou

hrát s domečkem a panenkami. Koutky Ateliér a Kuchyňka jsme zachovali na původních místech. Konstruktivní a polytechnické dovednosti mohou děti rozvíjet v koutcích Dílny a Konstrukterů. Přičemž koutek Dílny jsme doplnili o různé přírodniny a netradiční pomůcky (barevné kamínky, trychtýře, odměrky, váhy...). Vybavení herny jsme obohatili o malou trampolínu, kterou děti mohou využívat v ranních hrách nebo při pohybových aktivitách. Děti mají také k dispozici tee-pee, které jim slouží jako domeček při námětových hrách.

Hračky a didaktické pomůcky jsou umístěny tak, aby si je děti mohly samostatně brát a následně i ukládat. Každá hračka či stavebnice je označena značkou, takže děti přesně ví, kam ji mají uklidit. Děti mají hraček dostatek, avšak některé stavebnice nebo didaktické pomůcky by bylo zapotřebí obměnit, aby byla nabídka pro děti pestřejší.

K mateřské škole patří také zahrada, která je celoročně hojně využívána především pro sportovní aktivity dětí. Naše třída má samostatné pískoviště a různé hrací prvky – skluzavky, kolotoč, pružinové houpadlo... Avšak v okolí našeho pískoviště by bylo vhodné vybudovat nové a atraktivnější hrací prvky – větší plocha pro fotbal nebo míčové hry, domeček, větší prolézačky apod. Vzhledem k tomu, že se naše pískoviště nachází na slunném místě, postrádáme větší plochu stínu pro klidové aktivity dětí. Výsadba nových stromů by v budoucnu tuto situaci vyřešila.

Máme také svůj truhlík, ve kterém pěstujeme rostliny dle vlastního výběru a volby dětí. V zimním období pozorujeme ježky v našem ježkovníku a na jaře sledujeme, jak si na stromě vytváří hnízdo rodina holubů.

Životospáva

Požadavky v oblasti životospávy jsou ve třídě uspokojivě naplňovány. Dětem je nabízena strava pestrá a vyvážená – každodenní nabídka ovoce, zeleniny i pitného režimu. Většina dětí ovoce a zeleninu jí – nejraději mají jablka a okurku. Proto budeme vhodnou formou dětem nabízet všechny druhy ovoce a zeleniny a v průběhu diskuzí, her a pohádek dětem vysvětlovat důležitost konzumace ovoce a zeleniny pro naše zdraví. Z pitného režimu děti upřednostňují čaj a vodu. V rámci stolování mají děti k dispozici papírové ubrusky, které v rámci úspory půlíme. Hlavní jídlo děti jí zatím lžící, ale v průběhu roku budeme přidávat i vidličku s nožem. Průběh stolování je ovlivněn současnými opatřeními – proto si děti samy nemohou připravovat jídlo ani příbory. Z daného důvodu organizujeme svačinky převážně se všemi dětmi najednou.

V průběhu dne mají děti zajištěn dostatek pohybu, a to jak ve třídě, tak i venku. Individuální potřeba spánku i odpočinku u jednotlivých dětí je vyvážená a respektována. Dětem s menší potřebou spánku budeme nabízet zajímavé činnosti zaměřené na rozvoj jemné a hrubé motoriky, matematických představ, jazykových dovedností a podobně.

Většina dětí nezvládá správnou techniku umývání rukou a utírání do ručníku. Dětem budeme správný postup umývání rukou ukazovat a hravou formou procvičovat v daných tématech. V oblasti hygieny je třeba dětem připomínat důležitost používání toaletního papíru a dbát na umývání rukou po použití toalety. Zvýšená hygienická opatření, která jsou nastavena jako

prevence před šířením nákazy Covid-19 budou dětem pravidelně připomínána – častější mytí rukou, používání kapesníku, zakrývání úst.

Psychosociální podmínky

V minulých letech se nám osvědčila „uklízecí“ písnička. Proto v tomto rituálu pokračujeme. Pro tento školní rok jsme zvolili písničku „Šup, hej, hola, hej!“, která je svižnější a má lehce zapamatovatelný text. Uvítací básničku jsme změnil a přizpůsobili věku dětí.

V průběhu komunitního kruhu jsme zachovali prostor pro děti zhodnotit své hry, co se jim líbilo a nelíbilo a sdělit své zážitky z předešlého dne nebo se podělit o zážitky s naším putovním Sluníčkovým deníkem.

V průběhu dopoledne probíhají pohybové aktivity, při kterých jsou zařazovány různé druhy her a činností zaměřených na rozvoj hrubé motoriky a rytmiky dětí za použití různých sportovních a pohybových pomůcek. Tyto aktivity probíhají ve třídě a v případě hezkého počasí jsou přesouvány na zahradu mateřské školy.

Vzhledem k věkově mladší třídě se obvykle jednou v týdnu převlékáme do sportovního oblečení. Protože jsme přízemní třída a cvičení probíhá bez obutí, přizpůsobujeme převlékání v chladnějším období teplotě podlahy a vzduchu.

Organizace

Průběh dne je sestaven tak, aby vytvářel optimální podmínky pro střídání hry, didakticky zacílených činností, pohybových aktivit, pobytu venku, jídla i odpočinku. Organizační struktura dne je uzpůsobena tak, aby především vycházela ze zájmu dětí a jejich potřeb.

Organizační struktura dne

6:00 – 7:00 hodin

Příchod prvních dětí, předání učitelům, děti vykonávají spontánní aktivity. Všechny příchozí děti se scházejí ve třídě Sluníčko do 7:00-7:30 hodin.

7:00 – 11:30 hodin

Příchod ostatních dětí, předání učitelům, děti dále vykonávají spontánní aktivity ve své třídě. Komunitní kruh – přivítání dětí, motivace k dalším denním aktivitám. Pohybové aktivity. Osobní hygiena dětí a ranní svačina. Didakticky zacílené činnosti. Pobyt dětí venku, při kterém probíhají didaktické a spontánní aktivity. Při nepříznivém počasí pokračují didaktické a spontánní aktivity uvnitř mateřské školy.

11:30 – 12:30 hodin

Osobní hygiena dětí, oběd.

12:30 – 14:45 hodin

Poslech pohádek, hudby, relaxace. Odpolední odpočinek respektující rozdílné potřeby spánku jednotlivých dětí. Individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku. Osobní hygiena dětí a odpolední svačina.

14:45 – 16:30 hodin

Spontánní a didaktické aktivity dětí, především hry, zájmové a pohybové aktivity, v případě pěkného počasí mohou probíhat na zahradě mateřské školy, doba určená pro přebírání dětí zákonnými zástupci v jejich třídě. Všechny děti se rozcházejí ve třídě Motýlek od 15:30 hodin.

Personální a pedagogické zajištění

Ve třídě Sluníčko s dětmi pracují dva učitelé. Oba mají vysokoškolské vzdělání zaměřené na předškolní pedagogiku a pracují v této třídě pátý školní rok, avšak se skupinou dětí prvním rokem. Jeden z učitelů má snížený pracovní úvazek, proto zde pracuje s dětmi částečně také ředitelka mateřské školy. Nově ve třídě pracuje školní asistentka jako personální podpora z dotačního programu Šablony pro MŠ a ZŠ II. a III. Jednou týdně v dopoledních hodinách s dětmi pracuje i rodilá mluvčí financována z dotačního programu statutárního města Ostravy.

Spoluúčast rodičů

Učitelům se podařilo s rodiči navázat vztah, založený na komunikaci, vstřícnosti, ochotě a důvěře. Důvěru rodičů budeme prohlubovat prostřednictvím každodenního individuálního rozhovoru o potřebách jejich dítěte. Rodiče seznamujeme s našimi plány prostřednictvím nástěnek a internetových stránek. Mají možnost nahlédnout do diagnostického portfolia svého dítěte a sledovat jeho vystavené práce také v šatně dětí. Budeme usilovat o zapojení rodičů do vzdělávací nabídky – pomoc při organizaci třídní akce, nové nápady obohacující vzdělávání, plnění drobných úkolů – sběr přírodnin, víček... V komunikaci s rodiči zachováváme vždy potřebnou diskrétnost.

Jako součást spolupráce s rodiči se nám osvědčily připravené úkoly do šatny. Plnění úkolu bylo dobrovolné a obměňovali jsme ho podle toho, jakou dovednost nebo znalost jsme chtěli u dětí procvičit. Smyslem úkolu bylo posílit vztah mezi rodičem a dítětem a také představit rodičům formy aktivit, které mohli se svými dětmi vykonávat doma. Na základě doporučených epidemiologických opatření z důvodu epidemie Covid-19, aby se v prostorách MŠ omezil pobyt osob, jsme se prozatím rozhodli úkoly do šatny nepřipravovat. Jakmile nám to situace dovolí, zajímavé úkoly pro děti a rodiče do šatny opět vrátíme. Stejně tak většinu akcí, které byly organizovány pro rodiče s dětmi v odpoledních hodinách, jsme se rozhodli z důvodu epidemiologické situace neorganizovat. Podle dalšího vývoje opatření se bude plánování akcí ještě upravovat.

Třídní zvyklosti/rituály

Zahájení uklízení hraček:

Šup, hej, hola, hej, do práce se dej!

V herně nebo pokojíčku, uklidíme za chvíličku.

Šup, hej, hola, hej, do práce se dej!

Naši skřítki, ti nám radí, pomozme si kamarádi.

Šup, hej, hola, hej, do práce se dej!

TVP PV
Třída Sluníčko

Školní rok 2020/2021

Přivítání dětí v ranním kruhu:

Dobré ráno, dobrý den,
ve školce už zase jsem.
Pozdravíme sluníčko,
potom mrknem maličko.
Paci, paci, duci, duci,
my jsme přece správní kluci.
Správní kluci, správné holky,
z jedné třídy, z jedné školky.

Odpočinek dětí:

Prohlížení knih a časopisů před spaním ideálně ve dvojicích.

Po obědě plná břicha.
Co nás čeká? Postel, knížka.
Posloucháme a jsme tiše
a někomu kručí v břicho.
Kdo nespí, ten odpočívá,
pod víčky však sen se skrývá.
Vyzraje, kdo bude spát,
ten si totiž nechá zdát.

Oslava narozenin:

Vytvoření společného kruhu, zaspívání narozeninové písně „Hodně štěstí, zdraví“ (i v anglické verzi „Happy birthday“), hobla pro oslavence a předání „narozeninové tašky“.

Všechny výše uvedené básničky zahajují určitou část dne, na ně pak navazují jednotlivé činnosti, které jsou rozpracovány v jednotlivých plánech tematických celků. Básničky slouží převážně pro zklidnění dětí a jako motivace pro další činnost.

Třídní motivace

I v letošním školním roce nás provází maňásek Sluníčko, který si na pomoc zavolal kamarády Křemílka s Vochomůrkou. Oba skřítki jsou zvědaví a občas trochu nezbední, ale je s nimi legrace. S dětmi jsou velcí kamarádi, a pokud se objeví nějaké trápení, jsou na blízku. Děti motivují a pomáhají jim při prohlubování znalostí, vědomostí a dovedností.

Jako motivační prvek a také prvek podporující vzájemnou sounáležitost nám slouží „Sluníčkový deník“, který děti i s maňáskem Sluníčka, dostávají domů na týden. Své zážitky s ním zaznamenávají pomocí fotografií nebo nakreslenými obrázky. V průběhu ranního kruhu dětem ve třídě vypráví, co se Sluníčkem zažily.

Pravidla třídy

SRDÍČKOVÉ PRAVIDLO – jsme kamarádi a máme se rádi; chováme se k sobě hezky; umíme se rozdělit, obdarovat; problémy řešíme společně; pomáháme si.

PUSINKOVÉ PRAVIDLO – pusinku máme na hezká slova; mluvíme slušně; umíme pozdravit, poprosit i poděkovat; když jíme, domlouváme se klidným hlasem.

KAPIČKOVÉ PRAVIDLO – v koupelně šetříme vodou, mýdlem a toaletním papírem; pouštíme si jen tolik vody, kolik potřebujeme; s vodou zacházíme tak, aby podlaha byla suchá.

KOŠTÁTKOVÉ PRAVIDLO – vždy po sobě uklízíme hračky tam, kam patří; uklízíme po sobě ve třídě i na zahradě.

HAJÁNKOVÉ PRAVIDLO – před odpočinkem si oblečení složíme na židličku; sponky, gumičky a jiné drobné hračky odkládáme; tiše posloucháme pohádku; postýlky jsou na spaní, skákání necháme na jiná místa; pyžamko si v pondělí ráno nosíme přímo do třídy.

ŽELVIČKOVÉ PRAVIDLO – ve třídě se pohybujeme pomalu; když odcházíme ze třídy, vždy se nejprve zeptáme.

OUŠKOVÉ PRAVIDLO – když jeden mluví, ostatní poslouchají.

MYDLINKOVÉ PRAVIDLO – když jdeme na záchod, vždycky si pak umyjeme ruce vodou a mýdlem; stejně tak i před každým jídlem a po příchodu z venku.

BOTIČKOVÉ PRAVIDLO – než jdeme do šatny, zouváme si boty a urovnáme si je do své přihrádky.

POŘÁDNÍČKOVÉ PRAVIDLO – všechno oblečení si skládáme do svojí přihrádky, aby se nám nic neztratilo.

Vzdělávací nabídka

Vzdělávací nabídka vychází ze šesti integrovaných bloků ŠVP PV s názvy:

- I. Rozhlédni se tu i tam, uvidíš, že nejsi sám,
- II. Chválím Tě, Země má,
- III. Svátky a tradice v naší mateřské škole,
- IV. Ve školce je hodně knih, podívej se, co je v nich,
- V. Já a moje rodina,
- VI. Cestujeme po světě na té naší planetě.

Integrované bloky zastřešují různá témata, která jsou pak rozpracována do tematických celků (TC). Ty jsou vybírány a zařazovány do vzdělávání s ohledem na aktuální podmínky a potřeby dětí. Délka tematického celku se bude vždy odvíjet od zájmu dětí. Plánované aktivity budou navazovat na aktivity předchozí. V průběhu témat upřednostníme prožitkové učení a obohatíme je o poznávací výlety, exkurze, besedy, experimenty apod.

Angličtina každý den, provází nás s úsměvem

Vzdělávání dětí bude opět obohaceno o seznamování s anglickým jazykem prostřednictvím bilingvní výuky ve spolupráci s rodilou mluvčí, která bude do třídy docházet vždy 1x týdně. Děti se hravou formou seznámí se základní slovní zásobou. Pomocí her, písní a básní se budou seznamovat, zdokonalovat a prohlubovat své znalosti i dovednosti v anglickém jazyce. Pro práci využíváme hry, písničky, říkanky, které převážně vychází z metodiky Jump In!, která je vypracována pro děti předškolního věku. Zároveň se rodilá mluvčí zapojuje do běžných aktivit dětí v průběhu spontánních her, sebeobslužných činností (svačina, převlékání, úklid apod.) a hygieny, jejímž prostřednictvím se děti seznamují s praktickým používáním anglického jazyka. Častým opakováním si tak děti rozvíjejí a upevňují anglický jazyk využívaný pro běžnou komunikaci v každodenních situacích.

Ve školce je mnoho knih, objevíme, co je v nich?

Tímto projektem usilujeme o aplikaci metod, které u dětí podporují rozvoj předčtenářské gramotnosti a porozumění slyšeného textu, soustředěnost, řečové a komunikativní dovednosti. Z finančních prostředků máme možnost, za podpory pomůcek, vést děti k práci s knihami, rozvíjet slovní zásobu a také grafomotoriku. Dále pak zařadit návštěvy divadel, knihovny a jiné edukační programy, které se budou velkou měrou podílet na zkvalitnění odborného rozvoje dětí v předčtenářských dovednostech. Děti se podílejí na tvorbě zážitkového deníku třídy, který je jakousi „knihou“ – Co jsme zažili... Knihám bude také věnován tematický celek, kde se děti dozví, jak knihy vznikají, druhy knih a podobně. Předčítání dětem je samozřejmostí před každým odpoledním odpočinkem.

Děti malují seniorům!

Projekt je zaměřen na malování práníček dětmi pro seniory v Moravskoslezském kraji ke Dni seniorů a k Vánocům. Spolupráce je podpořena Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Cíle, které jsme si stanovili v rámci TVP PV

- Ve spolupráci s rodiči podporovat samostatnost dětí při sebeobslužných a běžných činnostech – oblékání, svlékání, obouvání, umývání, příprava na jídlo, úklid hraček, úklid po výtvarných a pracovních činnostech, skládání peřinky...
- Vést děti ke správným hygienickým návykům. Zdůrazňovat důležitost správné a pravidelné hygieny – především správné techniky mytí rukou, smrkání do kapesníku, kašláním se zakrytými ústy...
- Seznamovat děti s významem vody v životě člověka.
- Zařazovat činnosti ve dvojicích i menších skupinách. Podporovat spolupráci dětí mezi sebou, respektování druhého, vyjednávání nebo přijímání a uzavírání kompromisů.
- Seznamovat děti s pravidly různých deskových her a podporovat je v jejich využívání.
- Zaměřit se na rozvoj předčtenářské gramotnosti a posilovat u dětí kladný vztah ke knize prostřednictvím návštěv knihovny.
- Začleňovat anglický jazyk do jednotlivých tematických celků prostřednictvím bilingvního vzdělávání vedeného rodiči mluvčí a rozvíjet používání anglického jazyka při běžných činnostech (poděkovat, poprosit, požádat o pomoc apod.).
- Poskytovat dostatek příležitostí pro rozvoj řečových a komunikativních dovedností. Zařazovat více aktivit věnovaných gymnastice mluvidel.
- Zaměřit se na rozvíjení hrubé motoriky, rozvíjení jemné koordinace ruky a nabízet činnosti podporující obratnost jemné motoriky.
- Nabízet dětem dostatek činností podporujících tvořivost a fantazii, objevování, experimentování.
- Upevňovat základní kulturně společenské postoje a návyky (poděkovat, poprosit, pozdravit) a jít svým chováním příkladem.
- Obohacovat tematické celky o poznávací vycházky, výlety a podobně.

Evaluace

Evaluační činnosti budou obsahovat několik na sobě navazujících stupňů. Stěžejní a nejdůležitější je pravidelná každodenní výměna zkušeností učitelů a jejich vlastní sebereflexe – chování a projevy dětí, co je zaujalo, co se podařilo, co ne a proč. V průběhu realizace tematického celku budou zaznamenávány průběžné evaluační poznámky, po ukončení tematického celku se budeme zaměřovat na celkový průběh, plnění záměrů a zejména praktické závěry pro další výchovně vzdělávací postupy.

Má-li být evaluační činnost ucelená, musí vycházet z důsledného pedagogického pozorování dětí. Diagnostiku provádíme nepřetržitě, celoročně, při všech aktivitách. Zde sledujeme individuální rozvoj jednotlivých dětí, na jehož základě upravujeme a přizpůsobujeme vzdělávací nabídku. Písemné záznamy budeme vypracovávat nejméně 2x za školní rok.

*TVP PV
Třída Sluníčko*

Školní rok 2020/2021

Evaluační TVP PV bude v pololetí provedena ústně na pedagogické radě a na konci školního roku bude vypracována závěrečná evaluační zpráva včetně námětů pro další školní rok.

V Ostravě dne 30. 9. 2020

Mgr. Bc. Lenka Jíříčková

Bc. et Bc. Roman Chovančík

Mgr. Šárka Králová